

Motion

1981/82: 301

Lars Werner m. fl.

Demokratiska Republiken Öst-Timor

När det portugisiska kolonialväldet rasade samman, lämnade Portugal Öst-Timor, och en självständig republik utropades: Demokratiska Republiken Öst-Timor. Den unga republiken leddes av FRETILIN (Frente Revolutionaria de Timor Leste Independente). Nationalinkomsten av mycket låg, barnadödligheten 50 %, analfabismen 90 %. Landets jordbruk var inriktat på export av några få produkter. Godsägarna kontrollerade jorden. Jorden var bördig men folket fattigt.

Ur denna koloniala misär började folket under ledning av FRETILIN utveckla landet. Nya skolor startades. Alfabetiseringskampanjer påbörjades. Nya politiska, ekonomiska och sociala strukturer utvecklades. Den 7 december 1975 invaderade indonesiska väpnade styrkor den tidigare portugisiska kolonin Öst-Timor, endast några timmar efter det att president Gerald Ford och Henry Kissinger avslutat ett besök i Djakarta. Även om Indonesien effektivt skurit av Öst-Timor från omvärlden, har det sipprat ut rapporter som tyder på omfattande grymheter, där uppskattningarna talar om upp till 100 000 döda, cirka en sjättedel av befolkningen. En beräkning utförd av det australiska parlamentets juridiska undersökningsbyrå kommer fram till en "växande bevisning om att indoneserna på Öst-Timor genomfört en brutal operation" som lett till "ett urskillningslöst dödande", i en skala som saknar motstycke under efterkrigstiden. Indonesien använder terror på känt imperialistiskt vis. USA:s Vietnamteknik med kemisk krigsföring och "strategiska byar" tillämpas. Befolkningen tvingas in i stora läger, jordbruksmarken föröds. Svälten kommer. På Öst-Timor utvecklas en katastrof i klass med den som följde på Pol Pot-regimens våld i Kampuchea. Men Öst-Timor ligger längre bort, är ett litet land och inte många får veta något. Amerikansk och annan västpress förvränger förhållandena.

Trots påståenden om att stridsaktiviteten upphört och att lugn råder på öst Timor kommer nu nya rapporter: Hungersnöd drabbar åter befolkningen på Öst-Timor, eftersom sådden (hösten -81) stördes av indonesiska operationer mot FRETILIN-gerillan. Denna gång kommer rapporterna från en katolsk hjälpporganisation.

Den svenska regeringens handlande i frågan om Öst-Timor är en skam för landet. Från att tidigare ha stött FN-resolutionen om självbestämmande för Öst-Timor, har regeringen de senaste åren avstått från att rösta. Denna ändrade hållning tillsammans med förklaringen att det på Öst-Timor nu råder en faktisk situation till vilken regeringen inte kan se något realistiskt

alternativ, ger besked om att den fallit till föga för indonesiska krav om bestämmande över Öst-Timor. Indonesien har för sin del inlemmat Öst-Timor i sina femårsplaner och klart uttalat att man med vapenmakt kommer att motarbeta alla självständighetsförsök samt att "FN inte har med saken att göra".

Samtidigt som regeringen ändrade sin FN-röstning om Öst-Timor gick den tillsammans med andra regeringar in i en stödorganisation för Indonesien – IGGI – International Government Group for Indonesien. På frågor i riksdagen om varför man ändrade sin röstning i frågan om Öst-Timor har regeringen försökt krypa bakom påståenden om att hjälpen bäst kanaliseras över makthavarna, dvs. de makthavare som förtrycker och försöker svälta ut stora delar av befolkningen.

Den svenska regeringen måste nu tvingas att förändra sin inställning och ta nya initiativ för att främja självständighet för Öst-Timor.

Östtimoreserna behöver stort humanitärt bistånd. Kriget fortsätter och nya svältkatastrofer är på väg. Biståndet bör lämnas över FRETILIN, som sagt sig vara beredda att ta emot och fördela sådant bistånd. Regeringens påstående om att man bäst hjälper de nödlidande genom dem som orsakar problemen måste tillbakavisas.

Mot bakgrund av ovanstående hemställs

1. att riksdagen beslutar om katastrofbistånd med 5 000 000 kr. till Demokratiska Republiken Öst-Timor,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att detta bistånd skall kanaliseras över FRETILIN,
3. att riksdagen som sin mening beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförs beträffande omröstning i FN om ockupationen av Öst-Timor,
4. att riksdagen uttalar att Sverige ej skall ha beröring med IGGI och hos regeringen begär åtgärder i enligt härmed.

Stockholm den 18 januari 1982

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

EVA HJELMSTRÖM (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk)

BERTIL MÅBRINK (vpk)